
Magna Charta Universitatum slaví čtvrt století

Magna Charta Universitatum slaví čtvrt století

Před 25 lety, 18. září 1988, podepsalo více než čtyři sta rektorů evropských univerzit na půdě té boloňské, o níž se shodli, že je tou nejstarší na kontinentě, dokument nazvaný [Magna Charta Universitatum](#). Text, jehož znění připravila rada moudrých akademického světa z té šťastnější, svobodnější Evropy, měl připomenout, že právě instituce univerzity je zárukou evropského humanismu a že principy, na jejichž základě univerzity vznikaly, jsou stále živé a že je důležité je nadále dodržovat a v případě ohrožení i bránit.

Za naše, tehdy ještě československé socialistické vysoké školy, podepsal Chartu tehdejší rektor Univerzity Karlovy profesor Zdeněk Češka. Posuďme sami, s jakými pocity se mohl zavazovat k plnění následujících požadavků: *Univerzita je autonomní instituce. Aby mohla vyhovět potřebám současného světa, musí být její výuka a bádání morálně a intelektuálně nezávislé na jakékoliv politické a ekonomické moci.*

Aby otevřel těmto myšlenkám prostor i do světa za železnou oponou, nabídl rektor Boloňské univerzity Fabio Roversi Monaco v listopadu 1988 čestný doktorát Alexandru Dubčekovi, který byl tehdy pro Západ stále symbolem snah po žádoucích změnách v komunistickém světě. Československé úřady měly s řešením situace velký problém. Nakonec Dubčeka do Itálie odjet nechaly a on ve svém projevu dokonce připomenul některé myšlenky boloňské Charty.

Ale bylo třeba Listopadu 1989 a sametové revoluce, aby se mohly principy boloňského dokumentu opravdu začít ctít, a dokonce realizovat v praktickém životě.

Je třeba uznat, že tyto zásady pomohly při transformaci našich vysokých škol, z nichž do dneška prakticky všechny (včetně porevolučního vedení Univerzity Karlovy) stvrdily svůj souhlas s dokumentem.

Ceremoniál s novými signatáři, a to už ze všech kontinentů, se koná v Boloni v rámci každoročních konferencí, které jsou věnovány aktuálním problémům vysokého školství. Z konferenčního jednání vycházejí zajímavé, podnětné a inspirující publikace, které mají udržovat při životě nepostradatelný étos dialogu a diskuse, který by neměl ochabnout – v akademické obci ani v širší veřejnosti, protože jde o naši budoucnost.

Měl jsem tu čest a potěšení působit po několik let jako reprezentant Asociace evropských univerzit a Rady Evropy v Radě Charty a myslím, že by ani nám dnes neuškodilo věnovat této instituci a jejím snahám větší pozornost. Třeba i otázce, kterou si Rada Charty položila ve své publikaci islandského kolegy Torfi Jónassona z roku 2008: *Inventing Tomorrow's University: Who Is to Take the Lead?*